

CZAS APOKALIPSY

STAN WOJENNY 1981–1983

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Łódź, 13 grudnia 1981 r. Szturm ZOMO na siedzibę Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemi Łódzkiej. Fot. IPN

Gdańsk, 15 grudnia 1981 r. Wyprowadzenie czołgów na ulice miast miało zastraszyć polskie społeczeństwo. Fot. IPN

Katowice, 16 grudnia 1981 r. Pacyfikacja strajku w kopalni „Wujek”, w wyniku której straciło życie 9 górników.

Fot. Archiwum Społecznego Komitetu Pamięci Górników Poległych 16 grudnia 1981 roku.

A P E L W A L E S Y do Narodu Polskiego. Nie dajmy się zalać. Podejmajmy strajki w wielkich zakładach pracy, w małych stosujemy bierny opór. W razie stosowania siły przez wojsko postępujemy tak aby nie doszło do przelewu krwi. BĄDŹNY SOLIDARNI. Pomagajmy sobie wzajemnie, a udowodnimy że nasz ZWIĄZEK ISTNIEJE I DZIAŁA NADALI /Chyliczki, 15.12/.

TYGODNIK W OJENN

NR

1-2

Solidarność

NSZZ Solidarność REGION MAZOWSZE 7.01.1982

- WPROWADZENIE STANU WOJENNEGO JEST NIELEGALNE I NIEPRAWNE ponieważ: 1/ w myśl postanowień Konstytucji PRL/art. 31/Rada Państwa ma prawo wydać dekrety tylko i wyłącznie pomiędzy Sesjami Sejmu, brak jakiegokolwiek podstaw do przyjęcia, że została zagrożona suwerenność narodu i byt państwa/art. 33 ust. 2/; ani narodu, ani ojczyzny, ani państwa nie można utożsamiać z wąską grupą dysponentów sił zbrojnych. Siły zbrojne mają bronić Narodu Polskiego/art. 10/2/nielegalne jest również powołanie tzw. WRON-y. Konstytucja PRL nie przewidywała takiego organu, WRON-a jest więc juntą wojskową stojącą ponad prawem. Powoływanie się na Konstytucję PRL i praworządność jest więc hańbą i bezprawiem, wszystkie decyzje junty oparte są tylko na przemocy. NIEPODPORZĄDKOWANIE SIĘ ZALECENIOM JUNTY NIE STANOWI NARUSZENIA PRAWA!
Prawnicy Wydziału Prawa UJ, 14.12.1981
- INFORMACJA PRAWNA. Należy odróżniać pojęcie internowania od aresztowania. Powiadomienie o tym czy zatrzymany jest internowany bądź aresztowany powinno nastąpić po 48 godz. od zatrzymania. Internowanym nie mogą być wytaczane procesy. Internowanie podczas stanu wojennego jest beztęrafne i dokonywane jest na podstawie podejrzenia o działalność szkodliwą dla państwa. Aresztowanie, a więc ci, którym zostaną przedstawione zarzuty na piśmie mają prawo do obrony, także w procesach doraźnych. Należy także przypadek zgłaszać natychmiast adwokatowi. PORADY prawne: mec. Maciej Dubois, zesp. 25, Pl. Zbawiciela 2, poniedział. 6-18-19, czwartki 17-19. Rada Adwokacka, Al. Ujazdowskie przy Pl. Frzech Krzyży, środy 16-17. Mec. Edward Wende, zesp. adv. 7, ul. Smolna 32, prócz środy i soboty, godz. 15-17. Prof. Mięłubowicz, klinika Ak. Med. Lindleya, udziela pomocy medycznej rodzinom internowanych i aresztowanych. UPRZĄSIENIA internowanych/rozporz. Min. Sprawiedl. z 20.12/; niezwłoczne zawiadomienie o miejscu pobytu osoby najbliższej/rodzina, narzeczona/; 2x w miesiącu zakup żywności, tytoniu itp. za 1100zł; 2 paczki w miesiącu po 3 kg/na talon od internowanego/; 1 widzenie w miesiącu 60 min. z osobą najbliższą za zgodą komendanta ośr. odosobnienia lub kom. woj. MO z terenu, gdzie jest internowany; co dzień 1 godz. spaceru; nieograniczone spotkania z adwokatem bez nadzoru/pełnomocnictwo dla adv. wystawia osoba najbliższa/.
- INTERNOWANIA. Główna ich fala miała miejsce między 0.0 a 1.00 trzynastego 12 i około 7 rano tego samego dnia. W dalszym ciągu są jednak internowane kolejne osoby. M.p. 22.12 internowano publicystkę "Tyg. Solidarność" Wandę Falkowską. Bezpiecie nie udało się jednak zatrzymać wielu osób, wśród nich czołowych działaczy "Solidarności" - przew. ZR Mazowsze Zb. Bujaka, v-ce Viktora Kulerskiego, przew. KF w ZM Ursus Zb. Janasa, przew. ZR Dolny Śląsk Mł. Frasninińska/podobno za jego wydanie wyznaczono 250 tys. nagrody/. Listy gończe rozestawia no też za Patrycjuszem Kosmowskim, przew. ZR Podbeskidzie. Milicjanci otrzymali zadeciar rysopisy osób poszukiwanych. OBOZY. Na terenie kraju działa ich przynajmniej 78. Warunki od dobrych/Białoleka/po b. złe/nieogrzewane namioty na Helu/. W końcu grudnia okupant zlikwidował obóz przejściowy na stadionie we Wrocławiu, gdzie przetrzymywano ludzi na śniegu pod gołym niebem. TV RFN zrobiła podobno reportaż z tego obozu/Przegl. Bied. Wgd. 5/ Wg niepotwierdzonych inf. podobny obóz znajdował się w pierwszych dniach po wprowadzeniu stanu wojennego w Radomiu. Różne źródła podają ilość internowanych w całym kraju na 50-100 tys. Wersja rządowa: 5 tys., z czego w W-wie ponad 360. Ilość znanych nazwisk pozwała przypuszczać, że internowano znacznie więcej, choć w ostatnim tyg. ub. roku zwolniono m. in. 14 osób z Białoleki i kilka z Jaworza, gdzie w wojskowym domu wypoczynkowym/paligon Drawsko/ przebywa kilkadziesiąt osób-nauczców i pisarzy. Warunki są tu prawdopodobnie najlepsze, w innych obozach i więzieniach sytuacja wygląda gorzej-ap. w Mielecie pod Włocławkiem, gdzie w opróżnionym na 3 dni przed wprowadzeniem stanu woj. więzieniu przetrzymuje się ok. 1000 osób, wśród nich podobno także z W-wy. Internowani z Poznania/przedpodobnie się wszyscy/przebywają w Góbarzowie, w nowej więzieniu, natomiast część internowanych z Trójmiasta-w Łanowcu, gdzie wg inf. z końca grudnia przebywają

Warszawa, zima 1981/1982 r. Obecność wojska na ulicach była zjawiskiem typowym dla początkowych tygodni stanu wojennego.
Fot. Tadeusz Zagoździński

Rewidowanie prywatnych samochodów przez milicję – codzienność stanu wojennego. Fot. IPN

Kwidzyn, 14 sierpnia 1982 r. Pacyfikacja protestu w ośrodku dla internowanych. W okresie stanu wojennego władze internowały niemal 10 tysięcy osób, głównie działaczy „Solidarności”. Fot. IPN

LIST GOŃCZY

SPOŁECZEŃSTWO POSZUKUJE
WROGA NARODOWEGO

CHARAKTERYSTYKA POSZUKIWANEGO : SYN KRESÓW WSCHODNICH · URODZONY PO WIELKIEJ
REWOLUCJI · OCZY CZERWONE — DOŚWIADCZALNYCH KRÓLIKÓW · WARGI ZACIŚNIĘTE
ZGŁODNIALYCH MONGOŁÓW · USZY ODSTAJĄCE — NAIWNYCH KONFIDENTÓW · TYPOWY CIEN
NOSA · SZTYWNA MA SZYJĘ · UMYŚŁ TWARDY JAK ŁOKCIE · PATRZY NA ŚWIAT Z NAWYKU
PRZEZ CIEMNE OKULARY * · OSTATNIO UKRYWAŁ SIĘ MIĘDZY BUGIEM A ODRĄ · UŻYWA
PSEUDONIMÓW : „I SEKRETARZ” · „PREMIER” · „GENERAL ARMI” · „PRZEWODNICZĄCY K O K” *
OD 13 XII 1981 ROKU SZEF TERRORYSTYCZNEJ ORGANIZACJI WOJSKOWEJ „Wrona” INICJATOR
POWSTANIA BOJÓWKI „okn” OBECNIE „pion” * WSZYSTKICH KTÓRZY MOGA POMÓC W
SCHWYTANIU LUB UDZIELIĆ INFORMACJI O ZBRODNIARZU PROSZENI SĄ O SKONTAKTO-
WANIE SIĘ Z NAJBLIŻSZĄ KOMÓRKĄ SOLIDARNOŚCI * UWAGA! NAGRODA ZA DO-
STARCZENIE ŻYwego LUB MARTWEGO ZBRODNIARZA JEST WOLNE NIEPODLEGŁE PAŃSTWO
ORAZ

1000000 GR

JEDNOCZEŚNIE OSTRZEGA SIĘ WSZYSTKICH ŻE ZA UDZIELANIE POMOCY ŚCIGANEMU
GROZI KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI OD 25 LAT

Gdańsk, 14 listopada 1982 r., przed blokiem, w którym mieszkał Lech Wałęsa. Manifestacja poparcia dla przywódcy „Solidarności” w dniu jego zwolnienia z internowania. Fot. IPN

Lubin, 31 sierpnia 1982 r. Michał Adamowicz, jeden z trzech śmiertelnie postrzelonych przez ZOMO demonstrantów. Tego dnia, w drugą rocznicę powstania „Solidarności”, w całej Polsce odbyły się manifestacje uliczne, brutalnie stłumione przez milicję. Fot. Krzysztof Raczkowiak

Warszawa, 3 maja 1983 r. Starcia uliczne w dniu nieuznawanego przez władze PRL święta 3 Maja. Fot. IPN

Warszawa, 19 maja 1983 r. Pogrzeb maturzysty Grzegorza Przemyka, śmiertelnie pobitego przez milicjantów. Uroczystość zgromadziła tłumy i przerodziła się w jedną z większych manifestacji w okresie stanu wojennego. Fot. IPN

Kraków, 22 czerwca 1983 r. Msza święta w czasie II pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny. Fot. IPN

Pomimo represji podziemna Solidarność działała przez całą dekadę i miała wpływ na upadek komunizmu nie tylko w Polsce, ale całej Europy Środkowo-Wschodniej. Fot. IPN